

DOCTRINA

CRISTIANA

AITA GASPAR ASTETE JESUITAC

ERDERAZ COMONDUA

ipiñi zuan eusqueraz

D. JUAN DE IRAZUZTA

Errotore Hernialdecoac; ceña dan provin-
cia Guipuzcoan, eta añaditu cion
Encarnacioco ta Eucaristiaco Miste-
rioen esplicacioa; baita ere confe-
sio onaren condicioac eta Acto
Fedeco, Esperanzaco eta
Caridadecoac.

TOLOSAN

F. Muguerza ta Seme-en moldizteguian
1914-garren urtean.

14-59988

5-60771

AV
27960

AVISOA

PECATARI GUZTIENTZAT ONA

Utzi ezazu peccataria,
len baño len peccatua,
aparta zaite ocasioic,
ceñean zauden sartua.

Izan diteque gaurco gabeen
zure oyeen illtzea,
baita ere bigar baño len
infenuetan sartzea.

Utzi ditzagun bicio oec
ceñac gauzcaten galduric,
eta escatu barcacioa
Jaungoicoari bertatic.

Liburu ontan esaten dana
sinistu ta obratu,
goza dezagun beti gloria,
an gaitecen descantsatu.

DOTRINA CRISTIANAREN
SARRERA.

Cristau fiel guziac
daude obligatuac
gurutzea adoratzera
eta debocio izatera:
cergatic Cristoc an
salbatu guinduan
gure pecatuetatic
ta etsayaren mendetic.

Argatic zaite jarri
santiguatzera sarri
baita ere siñatzera
iru gurutze eguitera;
becoquian lenena,
aoan bigarrena.
bestea bularretan,
iru lecu oyetan.

Becoquian libratzeagatic
pentsamentu gaiztoetic,

aoan libratzeagatic
itz gaiztoetatic;
bularretan libratzeagatic
obra ta deseño gaiztoetatic;
eguin bada bereala
esaten dezula onela:

- 1 Gurutze Santuaren señaleagatic
† gure etsayetatic † libra gaitzatzu
gure Jauna eta Jaungoicoa † Aita-
ren, ta Semearen, ta Espiritu San-
tuaren icenean. † Amen. Jesus.

PATER NOSTERRA.

- 2 **A**ita gurea, ceruetan zaudena, san-
tificatua izan bedi zure izena, betor-
gugana zure erreinua, eguin bedi
zure borondatea nola ceruan ala
lurrean.

Eguin eguizu gure eguneroco oguia
ta barca guizquigutzu gure zorrac,

guc gure zordunai barcatzen diegun
becela, eta ez gaitzatzula utzi tenta-
cioan erortzen, baicican libratu gai-
tzatzu gaitzetic. Amen. Jesus.

3

AVE MARIA.

Ave Maria, graciaz betea, Jauna
da zurequin, bedeincatua cerade zu
andre guztien artean, eta bedeinka-
tua da zure sabeleco frutua Jesus.

Santa Maria Jaungoicoaren Ama,
erregutu ezazu gu pecatariocgatic
orain eta eriotzaco orduan Amen.
Jesus.

CREDOA.

4
Nic sinisten det, Jaungoico Aita
guztiz pederoso, ceruaren eta lurra-
ren Criadoreagan. Eta aren Seme ba-
car Jesucristo gure Jaunagan, ceña

concebitu zan Espiritu Santuaren obraz eta birtutez, jayo zan Maria Birjiñagandic, padezitu zuan Poncio Pilatos-en aguintearen azpian, izandu zan crucificatua, illa eta enterratua. Jechi zan infernuetara, piztu zan illen artetic irugarren egunean. Igo zan ceruetara, an dago eseriric Jaungoico Aita guciz poderosoaren alde escuitic. Andic etorrico da biciaac eta illac juzgatzera. Nic sinisten det, Espiritu Santuagan. Eliz Ama Santa Catolica, Santuen comunioa, peca-tuen barcacioa, araguiaren resurre-cioa eta bicitza seculacoa. Amen.

SALVEA.

7 **J**aungoicoac salva zaitzala, Erreguiña Misericordiaren Ama, bicitza, dulzura ta esperentza gurea, Jaun-

goicoac salva zaitzala. Zure deyez gaude Evaren ume desterratuac, Zugana gaude suspirioz, sentimentuz eta negarrez negarrezco lecu onetan. Ea bada, gure abogada, itzuli itzatzu gugana, zure begui misericordioso oyec, ta destierro onetatic irreten gueradenean, eracutsi eguiguzu Jesus zure sabeleco frutu bedeinca-tua. ¡Oh clementisima! ¡Oh piadosa! ¡Oh misericordiosa! ¡Oh dulce Birji-ña Maria! Erregutu ezazu gugatic, Jaungoicoaren Ama Santa, mercedezagun alcantzatzea Jesucristoren promesac. Amen.

5 JAUNGOICOAREN LEGUECO
MANDAMENTUAC DIRADE AMAR.

¶ Lenengo irurac perteneitzen zaiz-
ca Jaungoicoaren onrari, eta beste

zazpirac, projimoaren provechuari.)

Lehengoa, Jaungoicoa amatzea gauza guztien gañean.

Bigarrena, juramentu alferric ez eguitea.

Irugarrena, jai egunac santificatzea.

Laugarrena, aita ta ama onratzea.

Bostigarrena, iñor ez iltzea.

Seigarrena, lujuriaco pecaturic ez eguitea.

Zazpigarrena, ez oztutzea.

Zortzigarrena, testimonio falsoric ez jasotzea, eta guezurric ez esatea.

Bederatzigarrena, projimoaren emazteric ez deseatztea.

Amargarrena, besteren gauzaric ez deseatztea.

(Amar mandamentu oec encerratzen dirade bitan: serbitzea eta ama-

tzea Jaungoicoa gauza gucien gañean eta projimoa gure buruac bo-cela.)

ARTICULO FEDECOAC
DIRADE AMALAU

Lenengo zazpirac perteneitzen zaizca Divinidadeari, eta beste zazpirac gure Jaun Jesucristo Jaungoico eta Guizon eguiazcoaren Umanidade Santuari.

DIVINIDADEARI PERTENECITZEN
ZAIZCANAC DIRADE OEC.

Lenengoa, sinistea Jaungoico gu-ciz poderoso bacar bategan.

Bigarrena, sinistea Aita dala.

Irugarrena, sinistea Semea dala.

Laugarrena, sinistea Espiritu Santua dala.

Bostgarrena sinistea Creadorea dala.

Seigarrena, sinistea Salvadorea dala.

Zazpigarrena, sinistea Glorificadorea dala.

UMANIDADE SANTUARI PERTENECITZEN ZAIZCANAC DIRADE OEC.

Lenengoa, sinistea Jesucristo gure Jauna, guizona dan partetic concebitu zala Espiritu Santuaren obraz.

Bigarrena, sinistea jayo zala Santa Maria Birjiñagandic, Señora au zala Birjiña Cristo jayo baño len, jayotzean, eta jayo ezquero.

Irugarrena, sinistea errecibitu ci-

tuala oriotza ta pasioa gu pecatar-
riac salbatzeagatic.

Laugarrena, sinistea jechi zala in-
fernuetara, eta aren etorrera san-
tuari ichedoten ceuden anima jus-
tuac libratu cituala.

Bostgarrena, sinistea resucitatu
zala illen artetic irugarren egunean.

Seigarrena, sinistea igo zala ce-
ruetara eta dagoala eseriric Jaun-
goico Aita guciz poderosoaren alde
escuitic.

Zazpigarrena, sinistea etorrico
dala biciac eta illac juzgatzera: au-
da, onai amatera gloria, ceren aren
mandamentuac gorde cituen, eta
gaiztoai pena seculacoa, ceren gorde
eztituzten.

DOCTRINA CRISTIANAREN

DECLARACIOA, GALDETZEN ETA
ERANTZUTEN DALA.

GALDETZEN DET: ¿Cerade cristauba? 20
ERANTZUTEN DET: Bai jauna, Jaun-
goicoaren graziaz.

G. Cristabaren icen ori norgandic
izan cenduan?

E. Cristo gure Jaunagandic.

G. Cer esan nai du Cristaubac?

E. Gristoren guizona.

G. Cer aditzen dezu Cristoren gui-
zonagatic?

E. Cristoren fedea duan guizona,
ceña errecibitu zuan batayatzean
eta dagoan ofrecituric aren serbi-
cio santura.

G. Cer da cristabaren siñalea? 21

E. Gurutze Santua.

G. Cergatic?

E. Cergatic dan Cristo crucificatua-
ren figura, bada gurutzean redi-
mitu guinducen.

G. Cembat modutan eguiten du
cristaubac siñale au?

E. Bitan.

G. Cein dirade?

E. Siñatzea ta santiguatzea.

G. Cer gauza da siñatzea?

E. Iru gurutze eguitea escuico es-
cuaren aurreneco beatzarequin:
lenengoa, becoquian; *bigarrena*,
aoan; *irugarrena*, bularretan, itz
eguiten dala Jaungoico gure Jau-
narequin.

G. Eguin ezazu nola?

E. Gurutze Santuaren señaleagatic
† gure etsayetatic † libra gaitza-
tzu, gure Jauna eta Jaungoicoa. †

- G. Cergatic siñatzen cerade beco-
quian?
- E. Libratzeagatic Jaungoicoac pen-
tsamentu gaiztoetatic.
- G. Cergatic aoan?
- E. Libratzeagatic Jaungoicoac itz
gaiztoetatic.
- G. Cergatic bularretan?
- E. Libratzeagatic Jaungoicoac obra
eta deseo gaiztoetatic.
- G. Cer da santiguatzea?
- E. Eguitea gurutze bat escuico es-
cuaren beatz biaquin; becoquitic
bularreraño, eta sorbalda ezque-
rrecotic escuicoraño; deitzen za-
yola Trinidad Santísimoari.
- G. Eguin ezazu nola?
- E. Aitaren, eta Semearen, eta Espi-
ritu Santuaren icenean, † Amen.
Jesus.
- G. Noiz eguin bear dezu siñale au?

E. Obra onen bat asitzen dan guztian, edo arkitzen naicenean necesidade, tentacio edo peligroren batean; principalmente oetic jaiquitzean, ehetic irtetean, elizan sartzean, jateracoan, eta lo eguiteracoan.

G. Cergatic orrembeste bider?

E. Cergatic dembora ta lecu guztietan gure etsayac perseguitzen gaituen.

G. Cer etsai dirade oriec?

E. Mundua, Demonioa eta Araguaia.

G. Esan eguidazu bada: Gurutzeac badu birtutea etsai orien contra?

E. Bai jauna.

G. Nundic izan zuan Gurutzeac birtute ori?

E. Bentzitzeagatic Cristoc gurutzean etsai oyec bere eriotzarequin.

G. Gurutzea adoratzen dezunean cer esaten dezu?

E. Adoratzen eta bedeincatzen zaitut, Cristo, cergatic zure Gurutze santuarequin erredimitu cenduan mundua.

DOCTRINA CRISTIANAREN PARTICIOA.

Elcusi det Cristauba cerala cristabaren icenagatic eta señaleagatic: Esan eguidazu orain:

G. Cembat gauza jaquin bear ditu cristabac uso arrazoizcoa izatera allegatzen danean?

E. Lau gauza.

G. Cein dirade?

E. Jaquitea cer sinistu bear duan, cer oracio eguin bear duan, cer

obratu bear duan, eta cer erre-
bitu bear duan.

G. Nola jaquingo du cer sinistu
bear duan?

E. Jaquiñarequin Credo ta Arti-
culu fedecoac.

G. Nola jaquingo du cer Oracio
eguin bear duan?

E. Jaquiñarequin Pater nosterra ta
Elizaco beste oracioac.

G. Nola jaquingo du cer obratu
bear duan?

E. Jaquiñarequin Jaungoicoaren le-
gueco mandamentuac, Eliza Ama
Santarenac eta Obra misericor-
diazcoac.

G. Nola jaquingo du cer erre-
cibitu bear duan?

E. Jaquiñarequin Eliza Ama San-
taren Sacramentuac.

DOTRINA CRISTIANAREN

LENENGO PARTEA, CEÑEAN DECLARA- TZEN DIRADEN CREDOA ETA ARTICULOAC.

- G. **N**orc esan zuan Credoan?
- E. Apostoloac.
- G. Certaco?
- E. Guri fede santuco gauzac eracusteco.
- G. Eta zuc certaco esaten dezu?
- E. Cristabac degun fede au confesatzeco.
- G. Cer gauza da fedea? 23
- E. Icusi ez deguna sinistea.
- G. Icusi cenduan Cristo jayotzen?
- E. Ez jauna.
- G. Icusi cenduan iltzen edo ceruetara igotzen?
- E. Ez jauna.
- G. Sinisten dezu?

E. Bai jauna, sinisten det.

G. Cergatic sinisten dezu?

24

E. Cergatic Jaungoicoac errebelaturic, Eliza Ama Santac onela eracusten digun.

G. Cer gauza dira cristabac becela dituzunac eta sinisten dituzunac?

E. Ama Eliza Santa Erromacoac dituanac.

G. Cer da zuc eta Erromaco Elizac dezuena eta sinisten dezuena?

E. Articulu fedecoac, principalmente Credoan dauden becela.

G. Cer gauza dirade Articulu fedecoac?

E. Dirade fedeco misterioric principalenac.

G. Certaco dirade Articulu fedecoac?

E. Emateco noticia Trinidad Santisimoarena eta gure Redentore Jesucristorena.

- 8 G. Nor da Jaungoicoa? 25
E. (Da gauza bat esan eta pensatu alditequean baño ere excelenteagoa ta admirableagoa;) Jaun bat infinitamente poderosoa, sabioa, justua, principioa eta fiña gauza guztiena.
- 9 G. Trinite Santisimoa nor da? 26
E. Da Jaungoicoa bera: Aita eta Semea eta Espiritu Santua, iru persona diferenteac eta Jaungoico eguiazco bat.
- G. Aita Jaungoicoa da? 27
E. Bai jauna.
- G. Semea Jaungoicoa da? 28
E. Bai jauna.
- G. Espiritu Santua Jaungoicoa da? 29
E. Bai jauna.
- G. Iru Jaungoico dira?
10 E. Ez da Jaungoico eguiazco bat baicic.

- G. Aita Semea da? 30
E. Ez jauna.
- G. Espiritu Santua da Aita edo Semea? 31
E. Ez jauna.
- G. Cergatic? 32
E. Cergatic personac diraden diferenteac Jaungoico eguiazco bat bada ere.
- G. Nola da Jaungoico guciz poderosoa? 33
E. Cergatic bere nai izatearequin, bestegabe, eguiten duan nai duan guztia.
- 11 G. Nola da Criadoria?
E. Cergatic ecerecetic eguin cituan gauza guztia.
- 12 G. Nola da Salvadorea?
E. Cergatic ematen digun grazia ta barcatzen dizquigun pecatuac.
- 13 G. Nola da Jaungoico glorificadorea?

E. Cergatic ematen dion gloria aren
gracian irauten duanari.

G. Jaungoicoac badu gorputzaren 34
figuratic guc becela?

E. Ez du Jaungoicoa dan partetic,
cergatic dan espiritu purua, baña
badu Guizona dan partetic.

13 G. Iru personetic cein eguin zan
guizon?

E. Bigarrena, ceña dan Semea.

G. Aita eguin zan guizon?

E. Ez jauna.

G. Espiritu Santua eguin zan gui-
zon?

E. Ez jauna.

G. Cein eguin zan bada?

E. Semea bacarric, ceñari guizon
eguiñic deritza Jesucristo?

14 G. Beraz orrela nor da Jesucristo?

E. Da Jaungoicoaren Seme bicia,
guizon eguin zana gu salbatzea-

gatic eta nola bici eracusteagatic.

G. Cer esan nai du Jesusec?

E. Salvadorea edo Libratzallea.

G. Certatic salbatu edo libratu guinducen?

E. Gure pecatuetatic eta demonioaren mendetic.

G. Cer esan nai du Cristoc?

E. Untatua.

G. Cerzaz izandu zan untatua?

E. Espiritu Santuaren graziaz eta doayaz.

G. Cristo gure Jauna nola izandu zan concebitua ta jayo zan Ama Birjiñagandic?

E. Eguiten zuala Jaungoicoac obra milagrosoa.

G. Ta Cristoren Ama gueroz beti izandu zan Birjiña?

E. Bai jauna, beti izandu zan Birjiña.

15 G. Cergatic nai izandu zuan ill gurutzean?

E. Gu pecatutic eta eriotzatic libratzeagatic.

G. Cer aditzen dezu Cristo ill ez quero jechi zala infernuetara?

E. Ez det aditzen condenatuen lecura, baizican Limbora, justuac ceudenera.

G. Nola jechi zan?

E. Cristoren anima Jaungoicotasunarequin unituric.

G. Eta gorputza nola guelditu zan?

E. Jaungoicotasunarequin berarequin unituric.

G. Nola piztu zan irugarren egunean? 35

E. Biurtzen ciradela juntatzera aren gorputza eta anima glorioso ez gueyago iltzeco.

G. Nola igo zan ceruetara?

E. Bere birtute propioarequin.

G. Cer da egotea eseriric Aita Jaungoicoaren alde escuitic?

E. Izatea Aitac aibat gloria Jaungoicoa dan partetic, eta Guizona dan partetic beste guziac baño gueyago.

G. Noiz etorrico da biciac eta illac 37 juzgatzera?

E. Munduaren azquenean edo acaberan.

G. Eta orduan ill guziac bear dute 38 piztu?

E. Bai jauna, izandu cituzten anima ta gorputzarequin berarequin.

G. Cer sinisten dezu esaten dezu-nean, sinisten det Santuen Comunionia?

E. Cristau fiel guciac dutela parte besteen ondasun espiritualetan,

gorputz baten mienbreac becela,
ceña dan Eliza.

G. Cer da Eliza? A

E. Da cristau fielen congregacioa,
ceñaren burua dan Erromaco Aita
Santua.

G. Nor da Aita Santua?

E. Da Cristoren Vicarioa lurrian,
ceñari guztioac gauden obligatuac
obedecitzera.

G. Sinisten dezu Credo ta Articuloaz
gañera beste gauzaric?

E. Bai jauna, Escritura Sagraduan
dagoana eta Jaungoicoac Elizari
errebelatu dion guztia.

G. Cer gauza dirade orieci?

E. Ez dizadazula ori galdetu neri,
bada naiz ignorantea, baditu Eli-
za Ama Santac doctoreac jaquin-
go dutenac erantzuten.

M. Ongui diozu, bada doctoreac

bear dute eman contu gure Fede
santuco gauza guztiena, eta ez
zuc; zuretzat asco da ematea Arti-
culuena Credoan dauden becela.

DOTRINA CRISTIANAREN

BIGARREN PARTEA, CENEAN DECLA-
RATZEN DAN CER ESCATU BEAR
DAN ETA ELIZA AMA SANTA-
REN ORACIOAC.

Ecusi det nola daquizun cer sinistu
bear dezun, ceña dan lenengo ja-
quin bear dan gauza: guacen bi-
garrenera, ceña dan cer-escatu
bear dan jaquitea. Ezan ezazu:

- G. Norc esan zuan Aita gurea?
E. Jesucristoc bere aotic.
G. Certaraco?
E. Guri oracio eguiten eracusteco.

- G. Cer da oracio eguitea? 40
- E. Da jasotzea biotza Jaungoicoa-
gana eta escatzea mesedeac.
- G. Pater nosterra esaten dezunean, 41
norequin itzeguiten dezu?
- E. Jaungoico gure Jaunarequin.
- G. Nun dago Jaungoico gure Jauna? 42
- E. Lecu gucietan, especialmente ce-
ruan eta Sacramentu Santu Alda-
recoan.
- G. Cein da oracioetan onena? 44
- E. Aita gurea.
- G. Cergatic?
- E. Cergatic Apostoloac escatu eta 45
esan zuan Jesucristoc bere aotic.
- G. Cergatic gueyago?
- E. Cergatic dituan zazpi peticio ca- 46
ridade gucian fundatuac.
- G. Cein dirade?
- E. Lenengoa, santificatua izan bedi
zure icena.

G. Cer escatzen dezu peticio orretan?

E. Jaungoicoaren icena izan dedilla ezagutua eta onratua munduguztian.

G. Cein da bigarrena?

E. Betor gugana zure erreinua.

G. Cer escatzen dezu peticio orretan?

E. Reina dezala Jaungoicoac gure animetan emen lurrian gracia-requin eta guero eman dizagula gloria.

G. Cein da irugarrena?

E. Eguin bedi zure borondatea nola ceruan ala lurrian.

G. Cer escatzen dezu peticio orretan?

E. Eguin dezagula Jaungoicoaren borondatea lurrian gaudenac bienaventuraduac ceruan eguiten duen becela.

G. Cein da laugarrena?

E. Eman iguzu guri egunoroco
ogua.

G. Cer escatzen dezu peticio orre-
tan?

E. Eman dizagula Jaungoicoac gor-
putzarentzat mantenu conveni-
zaiguna, ta animarentzat gracia-
ren mantenu espiritualala ta Sacra-
mentuac.

G. Cein da bostgarrena?

E. Barca guizquigutzu gure zorrac
guc gueren zordunai barcatzen
diegun becela.

G. Cer escatzen dezu peticio orre-
tan?

E. Barca deguizquigula Jaungoi-
coac gure pecatuac guc barcatzen
diegun becela agrabiatu gaitue-
nai eta gaizqui eguiten digutenai.

G. Cein da seigarrena?

- E. Ez gaitzatzula utzi tentacioan erortzen.
- G. Cer escatzen dezu peticio orretan?
- E. Ez deigula utzi Jaungoico gure Jaunac erortzen eta consentitzen pensamentu eta tentacio gaiztoetan.
- G. Cein da zazpigarrena?
- E. Baicican libratu gaitzatzu gaitzetic.
- G. Cer escatzen dezu peticio orretan?
- E. Libra gaitzala Jaungoico gure Jaunac animaco eta gorputzeco gaitz eta peligro guztietatic.
- G. Cergatic esaten dezu lenengo Aita gurea ceruetan zaudena?
- E. Jasotzeco biotza Jaungoicoagana eta escatzeco mesedeac umildade eta confiantzarequin.

G. Cer esan nai du itz *Amen* azque-
nean aditzen dezun arc?

E. Ala izan dedilla.

G. Cer oracio esaten diozcatzu prin-⁴⁷
cipalmente Birjiña Soberanari?

E. Ave Maria edo Salvea.

G. Esan ezazu: ¿Norc esan zuan
Ave Maria?

E. Aingueru San Gabriele Maria
Birjiña bisitatzera etorri zanean.

G. Norc esan zuan Salvea?

E. Ama Eliza Santac, ceñec dadu-
can errecibituric.

G. Certaco?

E. Faboreac escatzeco Aingueruen
Erreguiña Maria Santisimari.

G. Ave Maria edo Salvea esaten
dezunean norequin itzeguiten
dezu?

E. Gure Señora Maria Birjiñare-
quin.

G. Nor da gure Señora Maria Bir- 48
jiña.

E. Da Señora birtutez eta graciaz
bete bat, ceña dan Jaungoicoaren
Ama eta dagoan ceruan.

G. Eta aldarean dagoana nor da?

E. Da ceruan dagoanaren imajiña
ta semejanza bat.

G. Certaco dago an?

E. Aldarean dagoana icusi ta acor-
da gaitecen ceruan dagoanaz, eta
cergatic dan aren imajiña erreve-
renciatu dezagun.

M. Au berau eguin bear dezu bes-
te Santuen imajiñaquin.

G. Eguiñ bear diegu oracio San- 49
tuai ere?

E. Bai jauna, gure medianero edo
favorecitzalleai becela.

G. Cer gauza dira aingeruac?

E. Dirade espiritu bienaventuradu

batzuec, daudenac ceruan Jaungoicoaz gozaten.

G. Certaco criatu cituan Jaungoico gure Jaunac?

E. Eternidade gucian alabatu eta bedeincatu dezaten.

G. Certaco gueyago?

E. Aren Ministroac becela goberna dezaten Eliza, eta gorde dezaten guizonac.

G. Beraz badezu zuc Aingueru guardacoa?

E. Bai jauna, badet, eta guizon bacoitzac du bere Aingueru guardacoa.

M. Izan eguiozu bada debocio, eta erregutu eguiozu egunero falta bague.

DOCTRINA CRISTIANAREN

IRUGARREN PARTEA, CEÑEAN DECLARATZEN DAN CER OBRATU BEAR DAN.

Ecusi det nola daquizun cer sinistu bear dezun, eta cer oracio eguin bear dezun: ecusi dezagun orain nola daquizun cer obratu bear dezun. Cristaua becela esan ezazu:

G. Cein da Jaungoicoaren legueco lenengo mandamentua? §2

E. Jaungoicoa amatzea gauza gucien gañean.

G. Norc amatzen du Jaungoicoa? §3

E. Aren Mandamentuac gordetzen dituanac.

G. Cer da Jaungoicoa gauza guztien gañean amatzea? §4

- E. Nayago izatea galdu bicitza Jaungoicoa ofenditu baño.
- G. Certara gueyago obligatzen du mandamentu onec?
- E. Jaungoicoa bacarric adoratzera gorputzeco eta animaco reberenci guztiarequin, sinisten eta esperatzen dala beregan fede osoarequin.
- G. Norc eguiten du pecatu mandamentu onen contra?
- E. Idoloac edo Jaungoico falsoac adoratzen dituanac, eta ayetan sinisten duanac.
- G. Ta norc gueyago?
- E. Aztiquerietan edo gauza supersticioetan sinisten duanac.
- G. Cein da bigarrena? 56
- E. Juramentu alferric ez eguitea.
- G. Norc eguiten du juramentu alferric? 57

E. Juramentu eguiten duanac eguia bague, justicia bague eta premia bague.

G. Pecatu da juramentu alferra eguitea criaturacgatic?

E. Bai jauna, cergatic onetan eguiten zayon juramentu Criadoreari.

G. Cer erremedio da ez eguiteco juramentu alferric?

E. Acostumbratzea esatera bai edo ez, Cristoc eracusten digun becela.

G. Cein da irugarrena?

18

E. Jai eguna santificatzea.

G. Norc santificatzen ditu Jai egunac?

19

E. Meza osoa entzuten duanac eta premia bague ayetan bearric eguiten ez duanac.

G. Cein da laugarrena?

E. Aita eta Ama honratzea.

60

G. Norc honratzen ditu gurasoac? 61

E. Obeditzen dienac, socorritzen
ata erreberenciatzen dituenac.

G. Nor aditzen dirade besteric gu-
rasotzat?

E. Aundiagoac edadean, dignida-
dean eta gobiernuan.

G. Cein da bostgarrena? 62

E. Iñor ez iltzea.

G. Cer aguintzen da mandamentu 63
onetan?

E. Ez eguitea iñori gaitzic ez itzez,
ez obraz eta ez deseoz.

G. Cein da seigarrena? 64

E. Lujuriaco pecaturic ez eguitea.

G. Cer aguintzen da mandamentu 65
onetan?

E. Izan gaitecela garbiac eta cas-
toac pensamentuetan, itzetan eta
obretan.

G. Cein da zazpigarrena? 66

E. Ez ostutzea.

G. Cer aguintzen da mandamentu 67
onetan?

E. Ez quentzea, ez iduqutzea eta
ez nai izatea besterik gauzaric ja-
bearen borondatearen contra.

G. Cein da zortzigarrena? 68

E. Testimonio falsoric ez jasotzea
eta guezurric ez esatea.

G. Cer aguintzen da mandamentu 69
onetan?

E. Ez eguitea projimoaren contra
juicio gaiztoric, ez esatea eta ez
aditza aren faltac.

G. Norc ausitzen du mandamen- 70
tu au?

E. Arrazoyaren contra juzgatzen
duanac, fama quentzen duanac,
secretoa descubritzen duanac, edo
guezurra esaten duanac.

G. Cer eragosten du bederatzigar-

ren eta amargarren mandamentuetan?

E. Deshonestidadearen eta haciendaren deseoac.

M. Esan itzatzu Ama Eliza Santaren mandamentuac.

16 AMA ELIZA SANTAREN MANDAMENTUAC DIRADE BOST.

Lenengoa, igandeetan eta beste jayetan Meza osoa entzutea.

Bigarrena, urtean bein guchienaz confesatzea, edo lenago, iltzeco peligroric espetatzen badu.

Irugarrena, Pazcoa Resurreciocotan comulgatzea.

Laugarrena, Ama Eliza Santac aguintzen duanean barautzea.

Bostgarrena, amarrenac eta primiciac pagatzea.)

- G. Certaco dira mandamentu oec?
E. Obeto gordetzeco mandamentu
divinoac.
M. Esan itzatzu Obra misericordiaz-
coac.

OBRA MISERICORDIAZCOAC DIRADE
AMALAU: ZAZPI ESPIRITUALAC
ETA ZAZPI CORPORALAC.

Zazpi espiritualac dirade oyec:

Lenengoa, ez daquianari eracustea:
bigarrena, premia duanari conseju
ona ematea: *irugarrena*, gaizqui
eguiten duana corregitzea: *laugar-*
rena, injuriac barcatzea: *bostgarre-*
na, triste dagoana consolatzeta: *sei-*
garrena, gure projimoen miseri-
ac eta flaquezac pacienciarequin sufri-

tzea: *zazpigarrena*, *biciacgaticic* eta *illacgatic* Jaungoicoari erregutzea.

Zazpi corporalac dirade oyec:

Uenengoa, enfermoac bissitatzea: *bigarrena*, goseac dagoanari jaten ematea: *irugarrena*, egarriac dagoanari edaten ematea: *laugarrena*, cautiboac errescatatzea: *bostgarrena*, larrugorrian dagoana jantzitzea: *seigarrena*, peregrinoai ostatu ematea: *zazpigarrena*, illac enterratzea.

G. Cergatic deitzen zaye Obra misericordiazcoac?

E. Cergatic ez diraden zor justiciaz.

G. Noiz obligatzen dute pecatu mortalaren azpian?

E. Guizon discretoen juicioan graveac diraden necesidadetan.

DOCTRINA CRISTIANAREN

LAUGARREN PARTEA, CEÑEAN DECLARATZEN DIRADEN SACRAMENTU ERRECIBITU BEAR DIRANAC.

Ecusi det nola daquizun cer sinistu, cer oracio eguin eta cer obratu bear dezun: ecusi dazagun orain nola daquizun cer errecibitu bear dezun, ceña dan azquenecoa, Esan itzatzu Ama Eliza Santaren Sacramentuac.

6 AMA ELIZA SANTAREN SACRAMENTUAC DIRADE ZAZPI

(**L**enengo bostac dirade necesarioac edo errecibitu bear diranac obraz

edo deseoz, eta oec bague ecin salba diteque guizona utzitzen baditu menospresioz: beste biac dirade borondatezcoac.) *Lenengoa*, Bautismoa: *bigarrena*, Confirmazioa: *irugarrena*, Penitencia: *laugarrena*, Comunioa: *bostgarrena*, Extrema-Uncioa: *seigarrena*, Sacerdoteen Ordena: *zazpigarrena*, Matrimonioa.

G. Cer gauza dirade Sacramentuac? 71

E. Dirade señale batzuec eguiñ cituanac Jesu-Cristo gure Jaunac, emateco guri oequin bere gracia eta birtuteac.

G. Cer gauza da gracia?

E. Da izate divino bat eguiten duana guizona Jaungoicoaren seme eta ceruaren erederu. 72

G. Cer birtute ematen ditue Sacramentuac graciarequin batean?

- E. Principalmente iru teologalac eta divinoac.
- G. Cein dirade?
- E. Fedea, Esperanza ta Caridadea.
- G. Cer gauza da Fedea?
- E. Sinistea icusi ez guenduana, cer-gatic Jaungoicoac ala errebelatu duan.
- G. Cer gauza da Esperanza?
- E. Esperatzea gloria eta ondasun eternoac Jaungoicoaren graciaren eta gure obra onen medioz.
- G. Cer gauza da Caridadea?
- E. Amatzea Jaungoicoa gauza guztien gañean, eta gure projimoa gueren buruac becela, izaten gerala ayequin, ayec gurequin izatea nai degun becela.
- G. Certaco izandu zan eguiña Sa-73
cramentu Santu Bautismocoa?
- E. Quentzeco pecatu originala ta

batayatzen danagan arkitzen dan beste edocean.

G. Cer gauza da pecatu originala? 74

E. Pecatu ura, ceñarequin jaiotzen gueraden eredaturic gure lenengo gurasoetatic.

G. Certaco da Sacramentu Santu 75
Confirmaciocoa?

E. Confirmatzeco ta ipintzeco fuer-
te Bautismoac errecibitu guen-
duan fedea.

G. Certaco da Sacramentu Santu 76
Penitenciacoa?

E. Batayatu ezquero eguindaco pe-
catuac barcatzeco.

G. Cer pecatu dirade orieci? 77

E. Pecatu mortalac principalmente
eta baita benialac ere.

G. Cer gauza da pecatu mortala? 78

E. Da esatea, eguitea, pensatzea edo
deseatzea cerbait gure Jaungoico

Soberanoaren Legue Santuaren
contra gauza grabean.

G. Cergatic deritza mortala?

E. Cergatic iltzen duan eguiten
duanaren anima.

G. Cer parte ditu penitenciac quen-
tzeco pecatu mortala?

E. Iru jauna.

G. Cein dirade?

E. Biotzeco contricioa, aozco con-
fesioa eta obrazco satisficioa.

G. Pecatariac pecatu mortalean eror-
tzen dan gucian bear du confesatu
berealala pecatuac barcatzeco?

E. Ongui izango litzaque, baña ez
da precisoa.

G. Cer eguin bear da bada?

E. Bere pecatuen dolore eguiazcoa
iduquitzea enmendatzeco eta con-
fesatzeco proposituarequin, Ama
Eliza Santac aguintzen duanean.

- G. Cer da pecatu veniala? 42
E. Da pecatu mortalaren disposi-
cio bat.
- G. Cergatic deritza veniala? 43
E. Cergatic erraz erortzen dan gui-
zona artan, eta erraz barcatzen dan.
- G. Cenbat gauzagatic barcatzen da?
E. Bederatzigatic.
- G. Cein dirade?
E. *Lenengoa*, Meza entzuteagatic:
bigarrena, comulgatzeagatic: *iru-*
garrena, confesio generalagatic:
laugarrena, Obispoaren bendicioa-
gatic. *bostgarrena*, ur bedeinka-
tuagatic: *seigarrena*, ogui bedeinka-
catuagatic: *zazpigarrena*, Aita gu-
rea esateagatic: *zortzigarrena*, ser-
moya aditzeagatic: *bederatzigarre-*
na, pechuco golpeagatic, esca-
tzen zayola barcacioa Jaungoico
gure Jaunari.

G. Certaco da Sacramentu Santu 95
Comuniocoa?

E. Errecibitzen degula bear dan
disposicioarequin, izan dedin gu-
re animen mantenimentu eta au-
menta dezagun beraren grazia.

17 G. Cer errecibitzen da Sacramentu
Santu onetan?

E. Jesucristo gure Jauna, Jaungoi-
co eta guizon eguiazcoa, ceña da-
goan eguiaz Sacramentu Santu
aldarecoan.

G. Certaco da Sacramentu Santu 103
Extrema-Unciocoa?

E. Iru gauzetaraco.

G. Cein dirade?

E, *Lenengoa*, bizitza gaizto pasa-
tuaren arrasto eta reliquiac quen-
tzeco: *bigarrena*, animari indarra
emateco demonioaren tentacioen
contra: *irugarrena*, gorputzari

osasuna emateco conveni bazayo.

G. Certaco da Sacramentu Santu 105
Ordenacoa?

E. Consagratzeco eta ordenatzeco
Elizaco Ministro dignoac, nola di-
raden Sacerdoteac, Diaconoac eta
beste gañeracoac.

G. Certaco da Sacramentu Santu 106
Matrimoniocoa?

E. Ezcontzeco eta emateco ezcon-
duai gracia, onequin bizi ditezen
paquean eta criatu ditzaten se-
meac zeruraco.

PECATU CAPITALAC DIRADE ZAZPI

Lenengoa, soberbia: *bigarrena*,
avaricia: *irugarrena*, lujuria: *lau-*
garrena, ira: *bostgarrena*, gula:
seigarrena, envidia: *zazpigarrena*
naguitasuna.

G. Cergatic deitu diezu pecatu capitalac zazpi gueyenean mortalac esaten zayenai?

E. Deitu diet capitalac cergatic diraden beste bizio ayetatic jaiotzen diradenen buruac, iturriac eta sustrayac bezela, eta mortalac deitzea ez dator aiñ ongui, bada ascotan ez dirade venialac baño gueyago.

G. Noiz dirade mortalac?

E. Jaungoicoaren eta projimoaren caridadearen contra diradenean.

G. Noiz dira caridadearen contra?

E. Aequin ausitzen danean Jaungoicoaren edo Elizaren mandamenturen bat gauza gravean.

G. Cer da soberbia?

E. Besteac baño gueyago izateco appetitu desordenatu bat.

G. Cer da avaricia?

E. Aciendaren apetitu edo deseo desordenatu bat.

G. Cer da lujuria?

E. Araguiaren gusto ciquiñen apetitu desordenatu bat.

G. Cer da ira?

E. Bengantzaren deseo desordenatu bat.

G. Cer da gula?

E. Jateco eta edateco deseo gueyegui bat.

G. Cer da envidia?

E. Besteren onaren damutasuna.

G. Cer da naguitasuna?

E. Obra onac eguiteco animoaren falta.

ZAZPI BICIO OEN CONTRA DIRADE

ZAZPI BIRTUTE.

Soberbiaren contra, humildadea:

avariciaren contra, liberalidadea:
lujuriaren contra castidadea: iraren
contra, paciencia: gularen contra,
tenplanza: envidiaren contra, cari-
dadea: naguitasunaren contra, dili-
gencia.

ANIMAREN ETSAIAC CEÑETATIC IGUES
EGUIN BEAR DEGUN DIRADE IRU.

Lenengoa, mundua: *bigarrena*, de-
monioa: *irugarrena*, araguaia.

G. Nola igues eguiten da mundua-
gandic?

E. Despreciatzen dirala aren pom-
pa eta vanidadeac.

G. Nola igues eguiten da demo-
nioagandic?

E. Oracioarequin eta humildadea-
requin.

G. Nola igues eguiten da araguia-gandic?

E. Mortificacioarequin, bigiliaquin eta barauaquin; eta au da etsairic aundiena, cergatic araguia ecin apartatu degun guregandic; baña bai mundua ta demonioa.

BIRTUTE TEOLOGALAC DIRADE IRU.

Lenengoa, fedea: *bigarrena*, esperanza. *irugarrena*, caridadea.

BIRTUTE CARDINALAC DIRADE LAU.

Lenengoa, prudencia: *bigarrena*, justicia: *irugarrena*, fortaleza: *laugarrena*, templanza.

GORPUTZAREN SENTIDUAC DIRA BOST.

Lenengoa, icustea beguiaquin: *bi-*

garrena, aditzea belarriakin: *irugarrena*, gustatzea aoarequin: *laugarrena*, usai eguita zudurrarequin: *bostgarrena*, uquitzea escuaquin.

G. Certaco eman cizquigun Jaungoicoac sentiduac eta beste miembroac?

E. Guztiaquin serbitzeco aren Divina Majestadea.

ANIMAREN POTENCIAC DIRADE IRU.

Memoria, entendimentua eta borondatea.

G. Certaco eman zigun Jaungoicoac memoria?

E. Acordatzeco artzaz eta aren mesede aundiaz.

G. Certaco eman cigun entendimentua?

E. Ezagutzeco Jaungoicoa, eta argan pensatzeco.

G. Certaco eman cigun Jaungoicoac borondatea?

E. Ama dezagun ontasun guztia duana becela, eta projimoac argatic.

ESPIRITU SANTUAREN DOAIAC
DIRADE ZAZPI,

Lenengoa, jaquinduriaco doaia: *bigarrena*, entendimentnco doaia: *irugarrena*, consejucó doaia: *laugarrena* fortalezaco doaia: *bostgarrena*, cienciaico doaia: *seigarrena*, piedadeco doaia: *zazpigarrena*, Jaungoicoaren bildurtasuneco doaia.

ESPIRITU SANTUAREN FRUTUAC
DIRADE AMABI.

Lenengoa, caridadea; *bigarrena*,

paquea: *irugarrena*, animaren aunditasuna: *laugarrena*, benignidadea: *bostgarrena*, fedea: *seigarrena*, continencia: *zazpigarrena*, gozo espiritualala: *zortzigarrena*, paciencia: *bederatzigarrena*, ontasuna: *amargarrrena*, mansedumbrea: *amaicagarrena*, modestia; *amabigarrena*, castidadea

BIENAVENTURANTZAC DIRADE ZORTZI

1. **B**ienaventuraduac pobreza escogitzen duenac, cergatic aena dan ceruetaco reinua.
2. Bienaventuraduac mansoac, cergatic aec izandu diraden lurraren jabeac.
3. Bienaventuraduac negar eguiten duenac, cergatic aec izango diraden consolatuac.

4. Bienaventuraduac justiciaren gosse eta egarria duenac, cergatic aec izango diraden contentatuac.
 5. Bienaventuraduac misericordiosoac, cergatic aec alcantzatuco duen misericordia.
 6. Bienaventuraduac biotz garbia duenac, cergatic aec icusico duen Jaungoicoa.
 7. Bienaventuraduac paqueosoac, cergatic aec izango diraden deituac Jaungoicoaren semeac.
 8. Bienaventuraduac justiciagatic persecucioa padecitzen duenac, cergatic aena dan ceruetaco reinoa.
- G. Cer esan dituzu orain?
- E. Zortzi bienaventurantzac.
- G. Cer gauza dirade bienaventurantzac?
- E. Birtuteen, eta Espiritu Santuaren doaien obraric onenac.

G. Nor dirade pobreza escogitzen duenac?

E. Nai ez duanac onrari eta aberastasunic, chiquiac izanagatic ere.

G. Nor dirade mansoac?

E. Gorrotoric ez duenac, ezta aren movimenturic ere.

G. Nola dirade lurraren jabeac?

E. Beren buruen jaunac becela.

G. Nor dirade negar eguiten duenac?

E. Gustuac utzitzen dituenac chiquienac izanagatic ere.

G. Nor dirade justiciaren gosea ta egarria duenac?

E. Cuidadoarequin obligacio duen gucia eguiten duenac.

G. Nor dirade misericordiosoac?

E. Piedade guztia duenac arrotzarequin ere.

G. Nor dirade biotz garbia duenac?

E. Beren pasio guztietan mortificatzen diranac.

G. Nor dirade paqueosoac?

E. Paquea obratzen duenac berenetan eta besterenetan.

G. Nor dirade justiciagatic padecitzen duenac?

E. Justician firme daudenac, perseguituac izanagatic ere.

G. Cergatic deitzen zaie oyei Bienaventurantzac?

E. Cergatic oetan dagoan bicitza onetaco bienaventurantzac eta bestecoaren esperantzac.

G. Jaungoicoac eramane gaitzala gucioc ara.

E. Amen.

CONFESIO GENERALA.

(21)
107

Ni peccataria confesatzen naitzayo Jaungoico guztiz poderosoari, (Santa Maria beti Birjiñari, San Miguel aingueruari, San Juan Bautistari, San Pedro ta San Pablo apostoluai, Santu guztiai,) eta zuri, Aita espirituala, ceren eguin dedan pecatu pensamentuz, itzez eta obraz; (nere culpaz, nere culpaz, nere culpa chit aundiaz. Argatic erregutzen diot Santa Maria beti Birjiñari, San Miguel aingueruari, San Juan Bautistari, San Pedro ta San Pablo apostoluai, Santu guztiai, eta zuri, Aita espirituala, erregutu deguiozula nigatic Jaungoico gure Jaunari. Amen.)

**CONCIENCIA EGUNERO ESAMIÑATZECO
MODUAC DITU BI DEMBORA TA
BOST PUNTU.**

LENENGO DEMBORA.

Goicean esnatzen danean jasoco du biotza Jaungoicoagana eta ofrecitucodiozca egun artaco pensamentuac, itzac eta obrac: proponituco du, edo artuco du propositua, ez ofenditzeco aren Divina Majestadea, eta escatu au cumplitzeco gracia.

BIGARREN DEMBORA.

Arratzean oera etzin baño lenago jarrico da belaunico, esango du Confesio generala eta eguingo du emen esaten dana.

LENENGO PUNTUA.

Emango diozca graciac Jaungoicoari mesede errecibitu dituanacgatic, nola diraden: cergatic criatu zuan, redimitu zuan, cristau eguin zuan, eta conserbatzen duan, particularmente berari eguin diozcan mesede principalacgatic, ceñacgatic dion ezagüera particularra.

BIGARREN PUNTUA

Escatuco dio aren Divina Majestadeari arguia ta gracia ezagutzeco egun artaco faltac.

IRUGARREN PUNTUA

Joango da pensatzen esnatu zane-tic ordu artaraño, ceñean arquitzen

dan pensatzen duala ordutic ordu-
ra, pensamentuz, itzez eta obraz, cer
eguin, esan eta pensatu duan:

LAUGARREN PUNTUA.

Ateraco ditu garbiro obra on eguin
dituanac, eta emango diozca gracia
Jaungoicoari aecgatic.

BOSTGARREN PUNTUA

Artuco du damutasuna biotzetic
eguin dituen falta guciena, eta esca-
tucio dio Jaungoicoari aen barca-
cioa, proponitzen duala enmenda-
tzea, eta eguingo du acto contricioz-
coa seguitzen dan moduan.

19 ACTO CONTRICIOZCOA.

108

Nere Jesucristo Jauna, Jaungoico ta Guizon eguiazcoa, nere Criadorea eta Redentorea, Zu cerana izanagatic eta cergatic amatzen zaitudan beste gauza guztiac baño gueyago, damu det Jauna, nere biotz guztitic zure Divina Majestadea ofenditua; artzen det propositu firmea ez gueyago peaturic eguiteco eta apartatzeco zure ofensaco occasio guztietatic, eta confesatzeco eta cumplitzeco penitencia; (ofrecitzen dizquitzut, Jauna, nere bicitza, obrac eta trabajuac nere pecatuen satisfacioraco, eta nola suplicatzen dizudan ala daducat confiantza zure ontasun eta misericordia infinituagan, barcatuco

dizquidatzula zure Odol precioso,
Pasio eta eriotzaren merecimentuac-
gatic, eta emango didazula gracia
enmendatzeco eta perseveratzeco
nere bici guztian. Amen. Jesus.)

ENCARNACIOCO MISTERIOAREN

ESPLICACIOA.

G. Certan consistitzen da Encarnacioco misterioa?

E. Trinitade Santisimoco bigarren Persona, ceña dan Semea, guizon eguitean Maria Santisimaren entraña garbietan, guizonaren obra gabe, baicican Espiritu Santuaren obraz, guelditzen zala Señora au Birjiña, Semea eguin baño len, eguitean eta eguin ezquero.

G. Cer obra eguin zuan Espiritu Santuac?

E. Formatu zuan Maria Santisimaren entrañetaco odol garbiarekin Jesucristo gure Jaunaren gorpu-

tza; criatu zuan anima; unitu zuan anima gorputzarequin; anima ta gorputza unitu cituan Semearen personarequin, eta au izandu zan eguitea Jaungoicoa guizon.

G. Obra maravilloso au Espiritu Santuac becela etzuten eguin Aitac eta Semeac ere?

E. Bai jauna, irurac eguin zuten.

G. Cergatic esaten da bada, izandu zala Espiritu Santuaren obra?

E. Cergatic izan zan amoriozco obra eta amorioa atribuitzen zayo Espiritu Santuari, Aitari poderea, eta Semeari sabiduria bezela; baña iru Personac, Jaungoico guziz poderoso batec becela eguin bazuten ere obra soberano au, Semeac bacarric artu zuan guizonaren naturaleza: onegatic ditu Semeac bi naturaleza, bata divinoa Jaun-

goicoa dan partetic, eta bestea umanoa Guizona dan partetic, eta Aitac eta Espiritu Santuac ez dute Jaungoicoaren naturaleza baicic.

G. Cembat entendimentu ditu Cristoc?

E. Bi: bata divinoa Jaungoicoa dan partetic, eta bestea umanoa Guizona dan partetic.

G. Cembat borondate ditu Cristoc?

E. Bi: bata divinoa Jaungoicoa dan partetic, eta bestea umanoa Guizona dan partetic.

G. Cembat persona arquitzen dirade Cristogan?

E. Bat bacarra; eta au da Persona Divinoa; bada persona umanoric ez da arquitzen Cristogan.

G. Cembat memoria ditu Cristoc?

E. Bat; eta au da Guizona dan partetic, cergatic Jaungoicoa dan par-

tetic gauza guztiac dauzca presente, eta ez du memoriaren bearric.

G. Cristoc badu Aitaric edo Amaric?

E. Jaungoicoa dan partetic badu Aita, ceña dan Aita Eternoa, Trinidad Santisimoco lenengo Persona, eta ez du Amaric; eta Guizona dan partetic du Ama, ceña dan Maria Santisima, eta ez du Aitaric.

G. Cristo Jaungoicoa dan partetic edo Guizona dan partetic izanduzan lenago?

E. Jaungoicoa dan partetic izanduzan ascoz lenago Guizona dan partetic baño, cergatic Cristoc Jaungoicoa dan partetic ez du asieraric eta demboraric Jaungoico izandu ez danic; baña Guizona dan partetic izandu da dembora Cristo izandu ez dana.

G. Nun dago Cristo?

43

E. Jaungoicoa dan partetic dago lecu gucietan; baña Guizona dan partetic ez dago ceruan eta Aldareco Sacramentu Santuan baicic.

SACRAMENTU SANTU

ALDARECOAREN EXPLICACIOA

G. **C**er dago Aldareco Sacramentu Santuan? 97

E. Dago Jesucristo gure Jauna, Jaungoico ta Guizon eguiazcoa Ceruan dagoan becela.

G. Cer dago Ostian consagratu baño lenago? 98

E. Ogui piſca bat.

G. Eta cer dago consagratu ezque-ro? 99

E. Dago Jesucristo gure Jaunaren gorputza, eta nola gorputza dagoan biciric eta unituric Jaungoicoaren Semearen personarequin, badago odola ere, bai eta anima, Jaungoicotasuna ta iru Persona divinoac ere.

G. Cer dago Calizan consagratu ba-¹⁰
ño lenago?

E. Ardo puruba ur tanto batequin.

G. Eta cer dago consagratu ezquero?¹⁶

E. Dago Jesucristo gure Jaunaren Odola, eta nola dagoan gorputzarequin unituric, badago gorputza ere, baita anima, Jaungoicotasuna eta iru Persona divinoac ere, alaco moduan, non Jesucristo gucia dago Ostian, eta Jesucristo gucia dago Calizan.

G. Ecusten da Jesucristo gure Jauna Sacramentu Santu onetan?

E. Ez da icusten oguiaren eta ardoaren colorea ta beste accidenteac baicic, baña an ez dago oguieric eta ardoric sacerdoteac consagracioco itzac esan ezquero.

G. Ostia consagratuaren erdia edo parte bat errecibitzen duanac, errecibitzen du Jesucristo gucia. 102

E. Gucia errecibitzen du enteroa edo osoa; bada aren Divina Majestadea aibeste dago Ostiaren parteric chiquienez nola Ostia guztian, cergatic partitzen badu ere sacerdoteac Ostia consagratua pusca ascotan, ez da partitzen Jesucristo gure Jauna, baicican guelditzen da osoa parte bacoitzean, aiñ aundia edo osoa parte chiquian nola aundian.

G. Cembat gauza bear dira ondo comulgatzeco? 96

E. Iru jauna.

G. Cein dirade?

E. *Lenengoa*, cer errecibitu bear duan jaquitea: *Bigarrena*, barau naturalean egotea: *Irugarrena*, Jaungoicoaren gracion egotea.

ORACIOA

COMULGATZERA DIJOANEAN ESATECO.

Nere Jauna eta Jesus dulcea, nic deseaten det zure Divina Majestadea errecibitzea espiritu garbi ta caridadearequin, ceñarekin errecibitu cinduten zure Ama Birjiña Santissimac eta ceruco Santu guciac. Amen.

ORACIOA

COMULGATU EZQUERO ESATECO.

D ceruetaco eta lurreco Jaun So-

beranoa! ¿Cer merecimentu izandu det nic etortzeco nigana, ain Jaun aundia? ¡Bedeincatua izan dedilla zure ontasun eta misericordia, cer-gatic eguiten diozun aimbeste mese-de zure criatura oni! Aingueruac eta criatura guztiac bedeinca zaitzatela, Jauna, piedade andi onegatic. Amen.

ESPLICATZEN DIRADE

CONFESIO ONAREN CONDICIOAC.

- G. **C**embat dirade confesio onaren 79
condicioac?
- E. Bost jauna.
- G. Cein dirade? 80
- E. *Lenengoa*, Examiña: *bigarrena*,
Dolorea: *irugarrena*, Propositua:
laugarrena, Confesioa: *bostgarre-*
na, Satisfacioa.
- G. Cer gauza da examiña? 81

E. Pecatu eguin dituanac memoriara ecartzea, confesatzeco guztiac.

G. Cembat dembora bear da pecatuac memoriara ecartzeco?

E. Ez da dembora siñalaturic, baicican bere capacidadearequin eta dembora confesatu gabe egon danarequin conforme bear du artu dembora bear duan gucia, eta ipiñi negocio importantzi aundico batean ipintzen dan cuidadoa, cergatic au da eguitecoric importanteena.

G. Nundic ecarrico ditu pecatuac memoriara?

E. Jaungoicoaren legueco Mandamentuetatic, eta Eliza Ama Santarenetic, consideratzen duala cermandamentuaren contra eguin duan pecatu, eta cembat bider,

bere personaren estadu, oficio edo empleo arequin conforme, ateratzeco onela garbiro contua peccatu pensamentuz, itzez eta obraz eguin dituenenaz.

G. Cer gauza da Dolorea? 82

E. Jaungoicoa ofenditutaco damutasuna.

G. Cembat modutan da Dolorea? 83

E. Bitan: batari deritza Contricioa, ta besteari Atricioa.

G. Cer gauza de Contricioa? 84

E. Da Jaungoicoa ofenditutaco damutasuna, izanagatic aren Divina Majestadea dan beciñ ona, Santua ta amablea.

G. Cer gauza da Atricioa? 85

E. Jaungoicoa ofenditutaco damutasuna peccatuaren itsusitasunagatic, edo cergatic peccatua dala mediante aparta gaitzaquean Ceruco

gloriatic eta castigatu infernuco penaquin.

G. Cein da dolore oetan bitan onena?

E. Contricioa da ascoz obea Atricioa baño, cergatic acto contriciozco eguiazcoa eguiten duanari confesatzeco proposituarequin, barcatzen zaizca pecatuac confesatu baño lenago, eta acto au eguiten duan instante artan guelditzen da Jaungoicoaren gracion; baña atriciozco actoa eguiten duanari etzaizca barcatzen pecatuac confesioco Sacramentuarequin batean baicic, eta onegatic balijoaz confesatzera persona bi, bata contriciozco dolorearequin, eta bestea atriciozcoarequin, eta biac illico balira confesatu baño lenago, contriciozcoarequin dijoana salba-

tuco litzaque, eta condenatuco litzaque atriciozcoarequin dijoana.

G. Pecatu mortalean dagoana arquiteuco balitz illtzeco peligroan eta confesore gabe, nola libratuco litzaque pecatutic?

E. Acto Contriciozco bat eguinda.

G. Cer gauza da Propositua?

86

E. Da determinacio firme bat ez bere bicitzaco dembora guztian beñere pecaturic eguiteco eta apartatzeco pecatu eguiteco occasio gucietatic.

G. Apartatzen ez danac pecatu eguiteco occasiotic apartatu aldittequeala, dauca propositu eguiazcoa?

E. Ez jauna, baicican falsoa.

G. Cer aditzen dezu confesioagatic?

87

E. Confesatzea pecatu mortal guciac, utzi gabe batere lotsaz con-

fesatu gabe.

G. Bada pecatu benialac confesatzeco obligacioric?

E. Obeagoa da confesatzea, baña ez dago obligacioric.

G. Pecatu mortal bat confesatzea aztutzen bazayo, eguingo du confesio ona?

E. Eguingo du confesio ona ezpazayo aztutzen examiñaren faltaz; baña izango du obligacioa confesatzeco urrengo confesioan, pecatu aztutzen zayona.

G. Pecatu mortal bat lotsaz confesatu gabe utzitzen duana, salba diteque beste penitenciaquin?

E. Ecin salba diteque eguingo babilu ere Santu guztiac eguin cietuen baño penitencia gueyago.

G. Arquitzen bada peccataria pecatu chit grave eta ichusi bate-

quin, edo ascorequin billatuco du erremedioa Erromara joan gabe?

E. Edocein confesorec billatuco dio erremedioa Erromara joan gabe.

G. Acusa dezaque confesoreac penitentea justiciara?

E. Ecin acusa dezaque biciric da-goala erreco balute ere.

G. Beraz ez da escusaric batere pe-catuac confesatu gabe utzitzeco?

E. Ez jauna, eta confezatzen ez di-tuana, bere culpaz condenatuco da erremedio gabe.

G. Cer gauza da satisfacioa?

E. Pagatutzea penitentziazco obra-quin pena pecatuagatic zor dana.

G. Certan consistitzen da satisfa-cio au?

E. Confesoreac ematen duen peni-tenciac aceptatzean eta cumpli-tzean.

90

91

G. Penitencia aceptatzen duanac cumplitzeco intencioarequin eguiten du confesio ona ezpatu cumplitzen?

E. Bai jauna, baña cumplitu gabe utzitzen duanac penitencia, grabea bada, eguiten du pecatu mortala, eta guelditzen da obligacioarequin pecatu au confesatzeco urrengo confesioan.

ORACIOA.

Jaun altu eta Soberanoa ta Jaungoico eternoa, Aita eta Semea, eta Espiritu Santua: Nic sinisten det firmemente, emango diezula premioa onai, eta castigua gaiztoai. Daducat nere pecatu guztien damutasuna, Zu cerana izanagatic, eta cergatic amatzen zaitudan beste gauza guztia baño gueyago. Pro-

ponitzen det firmeza guztiarequin emendatzea zure graci divinoarequin, eta nai det cumplitu penitencia confesoreac ematen didana. Eta daducat esperantza zure ontasun eta misericordia infinituagan, barcatuco didazula eta salbatuco nazula nere Jesucristo Jaunaren merecimentu aundiagatic. Amen, Jesus.

ORACIOA

CONFESATU EZQERO ESATECO.

Ematen diozcat graci asco gure Jesucristo Jaunari, cergatic utzi ciran onen erremedio erraza eta sua-vea nere pecatuen barcacioa alcan-zatzeco, eta proponitzen det ez gue-yago aren Divina Majestadea ofen-ditza. Amen.

ACTO FEDECO, ESPERANTZACO ETA
CARIDADECOAC, CEÑAC EGUIN BEAR
DIRADEN URTEAN BEÑ GUCHIENAZ.

Acto Fedecoac.

Sinisten det dala Jaungoico eguiac-
co bat eta iru Persona diferenteac,
ceñac diraden Aita, eta Semea, eta
Espiritu Santua. Sinisten det Trini-
dade Santisimoco bigarren Persona
eguin zala guizon Maria Santisima-
ren entraña garbietan Espiritu San-
tuaren obraz eta birtutez, guelditzen
zala Señora Soberana au Birjiña
Semea eguin baño len, eguitean eta
eguin ezquero. Sinisten det Jaun
onec padecitu zuala, eta ill zala gu
salbatzeagatic, piztu zala illen arte-
tic irugarren egunean, igo zala ce-
ruetara, eta etorrigo dala biciac eta

illac juzgatzera: au da, onac premia-
tzera eta gaiztoac castigatzera. Si-
nisten det Aldareco Sacramentu
Santuan dagoala Jesucristo gure
Jauna, Jaungoico ta Guizon eguiaz-
coa, ceruan dagoan becela. Sinisten
det Ama Eliza Santa Catolica Erro-
macoac sinisten duan guztia eta Fe-
de onetan nai det bici eta ill.

Acto Esperantzacoa.

Dadueat esperantza Jaungoicoagan
barcaturaco dizquidala nere pecatu
guciac eta emango didala bere gra-
cia ta gloria bere misericordia infi-
nituagatic, Jesucristo nere Jauna-
ren merecimentuacgatic, eta arean
Ama Santisimaren erreguacgatic,
eguiten badet nere partetic obliga-

cio dedana eta eguin dezaquedana, ceña dan penitentzi eguiazcoa.

Acto Caridadecoa.

Amatzen det Jaungoicoa beste gauza guztiac baño gueyago, eta naya-go ditut galdu guztiac aren Divina Majestadea baño. Eta nai nuque amatu, munduco justu guciac eta ceruco Bienaventuraduac eta Serafin guztiac amatzen duen becela. Eta posible balitz, nai nuque amatu Beraren Ama eta nere Señora Maria Santisimac amatzen duan becela. Ez amatua, ofenditua izatea, aimbeste ofenditzen dutenac, eta guztiac ez amatzea aren Divina Majestadea bera dana izanagatic, damu det nere biotz guztitic eta proponitzen det emendatzea aren gracia mediante dala. Amen Jesus.

MARIA CHIT SANTAREN

LETANIAC.

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Christe, aundi nos.
Christe, exaudi nos.

Pater de cœlis Deus,
Fili Rødemptor mundi Deus,
Spiritus Sancte Deus,
Sancta Trinitas unus Deus.

Miserere nobis

Sancta Maria,
Sancta Dei Genitrix,
Sancta Virgo Virginum,
Mater Christi.
Mater Divinæ gratiæ,
Mater Purissima,
Mater Castissima,

Ora pro nobis.

Mater Inviolata,
Mater Intemerata,
Marter Inmaculada,
Mater Amabilis,
Mater Admirabilis,
Mater Boni Consilii,
Mater Creatoris,
Mater Salvatoris,
Virgo Prudentíssima,
Virgo Veneranda,
Virgo Prædicanda,
Virgo Potens,
Virgo Clemens,
Virgo Fidelis,
Speculum Justitiæ,
Sedes Sapientiæ,
Causa nostræ lætitiæ,
Vas Spirituale,
Vas Honorabile,
Vas Insigne Devotionis,
Rosa Mystica,
Turrís Davidica,

Ora pro nobis.

Turris Eburnea,
Domus Aurea,
Fœderis Arca,
Janua Cœli,
Stella Matutina,
Salus infirmorum,
Refugium peccatorum,
Consolatrix afflictorum,
Auxilium Christianorum,
Regina Angelorum,
Regina Patriarcharum,
Regina Prophetarum,
Regina Apostolorum,
Regina Martirum,
Regina Confessorum,
Regina Virginum,
Regina Sanctorum omnium.
Regina sine labe originali con-
cepta,
Regina Sacratissimi Rosarii,
V. Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi.

Ora pro nobis.

R. *Parce nobis, Dómine.*

V. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.

R. *Exaudi nos, Dómine.*

V. Agnus Dei, qui tollis peccata mundi.

R. *Misere nobis.*

V. Ora pro nobis Sancta Dei genitrix.

R. Ut digni efficiamur promisionibus Christi.

OREMUS.

Gratiam tuam, quæsumus, Domine, mentibus nostris infunde, ut qui Angelo nuntiante, Christi Filii tui Incarnationem cognovimus, per Passionem ejus et Crucem, ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

*Erromaco Misalaren araura Meza
esaten duten apaizai laguntzeco era.*

APAIZAC ESADEN DU: In nomine Patris
et Filii, et Spiritui Sancti. Amen. Introi-
bo ad Altare Dei.

AGUNTZALLEAC ERANTZUTEN DU: Ad De-
um, qui lætificat juventutem meam.

AP. Judica me, Deus, et discerne causam
meam de gente non sancta; ab homine
iniquo, et doloso erue me.

LAG. Quia tu es, Deus, fortitudo mea, qua-
re me repulisti, et quare tristis incedo
dum affligit me inimicus.

AP. Emitte lucem tuam et veritatem tu-
am ipsa me deduxerunt et adduxerunt in
montem sanctum tuum, et in tabernacu-
la tua.

LAG. Et introibo ad Altare Dei, ad Deum
qui lætificat juventutem meam.

AP. Confitebor tibi in cithara, Deus, Deus
meus, quare tristis es anima mea, et qua-
re conturbas me?

LAG. Spera in Deo, quoniam adhuc con-
fitebor illi, salutare bultus mei et Deus
meus.

AP. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

LAG. Sicut erat in principio, et nunc et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

AP. Introibo ad Altare Dei.

LAG. Ad Deum, qui lætificat juventutem meam.

AP. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

LAG. Qui fecit coelum et terram.

AP. Confiteor Deo. Et vos, fratres, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

LAG. Misereatur tui omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis perducat te ad vitam æternam.

AP. Amen.

LAG. Confiteor Deo omnipotenti, Beatæ Mariæ semper Virgini, Beato Michæli Archangelo, Beato Joanni Baptistæ, Sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanctis et tibi, Pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor Beatam Mariam semper Virginem, Beatum Michælem Archangelum, Beatum Joannem Baptistam, Sanctos Apostolos Pe-

trum et Paulum, omnes Sanctos, et te, Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

AP. Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris perducatur nos ad vitam æternam.

LAG. Amen.

AP. Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus.

LAG. Amen.

AP. Deus tu conversus vivificabis nos.

LAG. Et plebs tua lætabitur in te.

AP. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

LAG. Et salutare tuum da nobis.

AP. Domine, exaudi orationem meam.

LAG. Et clamor meus ad te veniat.

AP. Dominus vobiscum.

LAG. Et cum spiritu tuo.

Ille edo *Requiem-go* Mezan apaizac sar-reran dio: *In nomine Patris...Introibo ad Altare Dei, guero Adjutorium nostrum in nomine Domini. Urrena Confiteor Deo, etc. Gañeracoa emen ipiñi dan eran.*

- AP. Kyrie eleison.
LAG. Kyrie eleison.
AP. Kyrie eleison.
LAG. Christe eleison.
AP. Christe eleison.
LAG. Christe eleisen.
AP. Kyrie eleison.
LAG. Kyrie eleison.
AP. Kyrie eleison.
AP. Dominus vobiscum.
LAG. Et cum spiritu tuo. *Eta oracio onen bucaeran erantzuten da: Amen. Epistola- ren bucaeran dio: Deo gratias.*
AP. *Evangelioaren asieran dio: Dominus vobiscum.*
LAG. Et cum spiritu tuo.
AP. *Sequentia edo Initium Sancti etc.*
LAG. *Gloria tibi Domine. Lenengo Evan- gelioaren bucaeran erantzuten da: Laus tibi Cbriste.*
AP. Orate fratres.
LAG. *Suscipiat Dominus Sacrificium de manibus tuis ad laude et gloriam nomi- nis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiæ suæ Sanctæ.*
AP. Per omnia sæcula sæculorum.
LAG. Amen.

AP. Dominus vobiscum.

LAG. Et cum spiritu tuo.

AP. Sursum corda.

LAG. Habemus ad Dominum.

AP. Gratias agamus Domino Deo nostro.

LAG. Dignum et justum est.

AP. *Pater nosterra asitzeco dio: Per omnia* sæcula sæculorum.

LAG. Amen.

AP. *Pater nosterra acabatzean dio: Et ne* nos inducas in tentationem.

LAG. Sed libera nos a malo.

AP. *Ostia partitzen duanean: Per omnia* sæcula sæculorum.

LAG. Amen.

AP. Pax Domini sit semper vobiscum.

LAG. Et cum spiritu tuo.

Comunio ondoco oracioaren bucaeran erantzuten da: Amen.

AP. Dominus vobiscum.

LAG. Et cum spiritu tuo.

AP. Ite Missa est.

LAG. Deo gratias.

Baldin apaizac Ite Missa est, ez, baicic esaten badu Benedicamus Domino, *crantzuten zayo: Deo gratias. Pazcoacoa asitzean*

esaten du apaizac: Ite Missa est alleluia, alleluia, eta erantzuten da: Deo gratias alleluia, alleluia. Illeen mezan esaten du apaizac: Requiescat in pace. Erantzuten da: Amen. Bendicioa ematen duanean ere bai. Eta guero:

AP. Dominus vobiscum.

LAG. Et cum spiritu tuo.

AP. Initium edo Sequentia Sancti Evangelii, etc.

LAG. Gloriã tibi Domine.

Azqueneco Evangelioa bucatzean.

DEO GRATIAS.

